

Додаток №1 до

Наказу № 16/01/29 від 29 січня 2016 року

**Порядок
роботи ВПС «Фінансовий світ» та обслуговування клієнтів, учасників,
взаємодії з розрахунковими та обслуговуючими банками у разі виникнення
кризових ситуацій**

1. Загальні положення

1. Цей Порядок регламентує організаційні взаємовідносини між учасниками ВПС «Фінансовий світ», платіжною організацією, клієнтами та отримувачами по переказам у ВПС «Фінансовий світ», а також розподіл обов'язків та відповідальності між ними в процесі обслуговування клієнтів та інших клієнтів у разі виникнення кризових ситуацій з урахуванням вимог Правил роботи ВПС «Фінансовий світ» (далі – Правила).

2. У цьому Порядку терміни вживаються у значенні, наведеному у Правилах та інших нормативно-правових актах, що регулюють надання послуг переказу коштів в Україні, крім нижченаведених термінів:

інші клієнти - підприємства, установи, організації, що обслуговуються в ВПС «Фінансовий світ»;

клієнти - клієнти та одержувачі коштів, відокремлені структурні підрозділи клієнтів, що обслуговуються в ВПС «Фінансовий світ»;

надзвичайні ситуації, що впливають на роботу автоматизованих систем ВПС «Фінансовий світ», - це чинники чи обставини, внаслідок яких функціонування таких систем у штатному режимі неможливе.

До надзвичайних ситуацій, що впливають на роботу автоматизованих систем ВПС «Фінансовий світ», належать, зокрема, такі:

- проблеми економічного, технологічного, природного чи техногенного характеру в органі ТОВ «Українська платіжна система»;

- проблеми природного або техногенного характеру, що перешкоджають діяльності чи штатному функціонуванню підприємств і установ окремого географічного регіону України, в якому розташована певна кількість пунктів надання фінансових послуг учасників ВПС «Фінансовий світ»;

- проблеми природного або техногенного характеру, які повністю припиняють функціонування телекомунікаційних мереж або мережі електропостачання в будь-якому географічному регіоні України;

- проблеми природного або техногенного характеру, терористичні чи політичні події, що є підставою для оголошення форс-мажору з боку постачальників послуг, необхідних для функціонування ВПС «Фінансовий світ»;

- форс-мажорні обставини, що виводять з ладу інформаційну мережу ВПС «Фінансовий світ» в окремому географічному регіоні України;

- форс-мажорні обставини, що виводять з ладу інформаційну мережу ВПС «Фінансовий світ» в цілому;

надзвичайний період роботи інформаційних систем ТОВ «Українська платіжна система» (далі - надзвичайний період) - період часу, коли унаслідок впливу надзвичайних ситуацій інформаційні системи функціонують з певними обмеженнями або в кризовому режимі;

нештатний спосіб виконання операцій - виконання операцій, які зазвичай здійснюються за допомогою інформаційної системи, у кризовому режимі функціонування зазначеної інформаційної системи, з використанням інших інформаційних систем або в ручному режимі.

3. Під обслуговуванням клієнтів та інших клієнтів у ВПС «Фінансовий світ» при виникненні кризових ситуацій слід розуміти виконання покладених на органи ТОВ «Українська платіжна система» Правилами та іншими нормативно-правовими документами функцій в умовах збоїв протягом тривалого часу в роботі автоматизованих систем, а також в умовах їх повної відмови (без можливості відновлення з повною або частковою втратою інформації) у зв'язку із впливом надзвичайних ситуацій.

4. Обмеження чи відхилення від штатного режиму функціонування інформаційних систем у надзвичайний період можуть стосуватися:

переліку операцій, що виконують органи ТОВ «Українська платіжна система» (може бути припинено виконання окремих типів операцій у цілому);

способу виконання операцій;

ведення бухгалтерського обліку операцій;

способу виконання міжбанківських розрахунків;

формування звітності органами ТОВ «Українська платіжна система»;

способу обміну інформацією з інформаційними системами ТОВ «Українська платіжна система»;

організації обслуговування клієнтів (зокрема, на певний час їх обслуговування може бути припинено).

2. Порядок переведення інформаційних систем ТОВ «Українська платіжна система» на функціонування в умовах надзвичайного періоду

1. ТОВ «Українська платіжна система» повідомляє органи учасників ТОВ «Українська платіжна система» про пріоритетність відновлення інформаційних систем ТОВ «Українська платіжна система» і відповідну тривалість тимчасового припинення їх функціонування, якщо одночасне відновлення їх функціонування неможливе.

2. ТОВ «Українська платіжна система» розробляє і доводить до відома відповідного учасника ВПС «Фінансовий світ» технологічні інструкції, що регламентують порядок

функціонування інформаційних систем і особливості роботи з ними ВПС «Фінансовий світ» у надзвичайний період.

3. Для забезпечення функціонування інформаційних систем залежно від сутності та масштабу надзвичайних ситуацій можуть використовуватися, зокрема, такі методи і механізми:

передавання інформації на змінних носіях;

використання резервних або альтернативних засобів телекомунікації;

використання віддалених резервних пунктів;

тимчасове передавання функцій з обслуговування клієнтів та інших клієнтів іншому учаснику ВПС «Фінансовий світ»;

оброблення відповідної інформації в ручному (на папері) режимі з подальшим занесенням результатів оброблення до інформаційних систем після відновлення їх функціонування.

4. Надзвичайний період роботи інформаційних систем ТОВ «Українська платіжна система» оголошується та припиняється керівництвом ТОВ «Українська платіжна система».

5. Після прийняття рішення про необхідність оголошення надзвичайного періоду ТОВ «Українська платіжна система» повідомляє всі органи ТОВ «Українська платіжна система» про:

оголошення надзвичайного періоду;

особливості функціонування інформаційних систем під час надзвичайного періоду та порядок переведення їх у відповідний режим функціонування.

3. Способи розв'язання деяких питань у надзвичайний період

1. Учасники ВПС «Фінансовий світ» та інші клієнти, клієнти – у разі відсутності телекомунікаційного зв'язку передає інформацію до інформаційних систем ТОВ «Українська платіжна система» засобами електронної пошти Інтернет або іншими засобами електронного зв'язку, узгодженими з уповноваженими органами державної влади (далі - альтернативні засоби телекомунікації).

2. Будь-яка інформація в електронній формі передається виключно в захищеному вигляді з використанням стандартних для відповідної інформаційної системи засобів захисту.

3. Інформація у вигляді файлів на змінних носіях може доставлятися до найближчого функціонуючого структурного підрозділу ТОВ «Українська платіжна система», з якого пересилають інформацію до відповідних інформаційних систем за призначенням.

Під час прийняття рішення про організацію обміну інформацією на змінних носіях визначається місцезнаходження пунктів приймання/передавання інформації, графік їх роботи, правила обліку приймання та видачі документів, форми журналів, актів про приймання/передавання інформації тощо.

4. ТОВ «Українська платіжна система» обладнує пункти приймання/передавання інформації пристроями читання/запису на CD-ROM та DVD-ROM, на гнучкі дискети 3,5 дюйма, на флеш-пам'ять та іншими загальнозживаними пристроями.

5. Якщо внаслідок впливу надзвичайних ситуацій порушується функціонування інформаційних систем, то для забезпечення відновлення бухгалтерського обліку засобами зазначених систем згідно з принципом безперервності виконується наступне:

як основа використовується оборотно-сальдовий баланс на останню дату перед порушенням функціонування інформаційних систем;

починаючи із зазначеної дати усі документи, за якими здійснюються операції, накопичуються у паперовій формі;

допускається (якщо є така змога) уведення документів в електронній формі для зберігання на носіях інформації у форматі, придатному для подальшого їх внесення до інформаційних систем (паралельно потрібно зберігати первинні документи на паперових носіях);

забезпечується зберігання належної кількості копій розрахункових документів у різних місцях, у тому числі у віддалених резервних пунктах;

під час відновлення ведення обліку засобами інформаційних систем документи в повному обсязі проводяться в інформаційних системах тією датою, на яку були здійснені операції.

6. У штатному режимі функціонування органи ТОВ «Українська платіжна система» щоденно роблять копію інформаційно-аналітичної бази даних та направляють її на зберігання до резервних пунктів, що розташовані віддалено від об'єктів, які є джерелом підвищеної небезпеки. Щоденно формують архів особливо важливих даних та архів електронних міжбанківських документів, визначений нормативно-правовим актом Національного банку України, який регулює міжбанківський переказ коштів в Україні в національній валюті, і забезпечують зберігання належної кількості копій таких архівів, у тому числі й у віддаленому резервному пункті.

У разі виникнення кризових ситуацій для відновлення даних робочої ділянки ВПС «Фінансовий світ» використовуються документи, що зберігаються:

1) у незгораючих шафах на змінних електронних носіях:

- щоденні оборотно-сальдові баланси за останній звітний місяць;

- щоденні оборотно-сальдові баланси за поточний місяць;

- перші примірники виписок з рахунків клієнтів за усіма класами рахунків за поточний місяць;

- перші примірники виписок з рахунків інших клієнтів за поточний місяць;

- меморіальні документи за поточний місяць;

- виписки із валютних рахунків ТОВ «Українська платіжна система», відкритих в установах банків, та меморіальні документи до них за поточний місяць;

2) у шафах, скринях або ящиках на паперових носіях:

- оригінали документів, що обробляються у поточному місяці: мережі установ та організацій, які отримують кошти, та реєстрів змін до мережі; розподілів реєстрів платежів у ВПС «Фінансовий світ»;

- завірені копії документів, що обробляються у поточному місяці у ВПС «Фінансовий світ»;

- справи з юридичного оформлення участі у ВПС «Фінансовий світ», заведені дані на клієнтів, структурні підрозділи ВПС «Фінансовий світ», учасників ВПС «Фінансовий світ».

Формування і зберігання архіву особливо важливих даних продовжується під час надзвичайного періоду за умови функціонування інформаційно-аналітичної системи ВПС «Фінансовий світ».

7. Під час надзвичайного періоду з метою збереження особливо важливої інформації забезпечується щоденне друківання інформації, яка належить до документів першочергового значення, на паперових носіях в обсязі, потрібному для продовження роботи ВПС «Фінансовий світ», якщо функціонування інформаційних систем буде повністю зупинене.

8. Якщо деякі операції в надзвичайний період виконуються в ручному режимі з використанням паперових носіїв інформації, то ці операції після завершення надзвичайного періоду мають бути внесені до баз даних і включені до відповідних архівів особливо важливих даних.

9. Оскільки засоби телекомунікації можуть бути виведені з ладу, інформування ВПС «Фінансовий світ» протягом надзвичайного періоду може здійснюватися іншими засобами, незалежними від телекомунікаційної мережі ТОВ «Українська платіжна система», зокрема засобами АТС-10, засобами масової інформації, засобами електронної пошти Інтернет тощо.

Органи ТОВ «Українська платіжна система» зобов'язані на запит ТОВ «Українська платіжна система» надавати інформацію, потрібну для їх інформування (номери телефонів, адреси учасників у мережі Інтернет тощо).

4. Особливості роботи ВПС «Фінансовий світ» з проведення операцій щодо зарахування платежів у разі виникнення кризових ситуацій

У разі виникнення кризових ситуацій ТОВ «Українська платіжна система» як учасник системи електронних платежів терміново повідомляє Національний банк України щодо неможливості прийняття файлів з виписками для забезпечення архівування баз даних та отримання файлів після ліквідації кризової ситуації відповідним органом ТОВ «Українська платіжна система» операцій по зарахуванню платежів на банківські рахунки з обліку коштів учасників ВПС (31), коштів клієнтів (32), коштів отримувачів (33), та коштів, тимчасово віднесених на забезпечення виконання перед клієнтами ВПС «Фінансовий світ», з метою поновлення та використання бази даних ВПС «Фінансовий світ» за звітною датою їх зарахування на банківські рахунки клієнтів, учасників ВПС, отримувачів.

5. Особливості роботи ВПС «Фінансовий світ» з проведення операцій щодо ведення баз даних клієнтів у розрахункових банках, у разі виникнення кризових ситуацій

1. У разі неможливості ведення баз даних ВПС «Фінансовий світ» в автоматизованому режимі обробка документів, що функціонують у ВПС «Фінансовий світ» та реєстрів змін до мережі здійснюється органами ТОВ «Українська платіжна система» у ручному режимі (шляхом роздрукування паперових документів).
2. Інформація щодо клієнтів передається між органами ТОВ «Українська платіжна система» доступним способом передачі інформації (факс, Інтернет, інший спосіб зв'язку).
3. Після відновлення роботи автоматизованих систем зміни до мережі, проведені у період ліквідації кризової ситуації, відображаються в базах даних.

6. Особливості роботи ВПС «Фінансовий світ» щодо ведення Єдиного реєстру клієнтів та одержувачів коштів у разі виникнення кризових ситуацій

1. У разі не функціонування прикладного програмного забезпечення щодо ведення реєстру даних клієнтів, учасників, та отримувачів ВПС «Фінансовий світ» (далі - Єдиний реєстр) органами ТОВ «Українська платіжна система» зміни до інформації про одержувачів коштів щодо уточнення реквізитів не вносяться до бази даних. При внесенні змін такі дані звіряються з даними ВПС «Фінансовий світ» у ручному режимі.

У цей період органи ТОВ «Українська платіжна система» надають витяги з Єдиного реєстру у форматі Excel у частині даних, що використовуються при складанні даних у ВПС «Фінансовий світ», або копії з документів сформованих у ВПС «Фінансовий світ».

2. Інформація та документи передаються між органами ТОВ «Українська платіжна система», учасниками ВПС «Фінансовий світ», клієнтами та отримувачами доступним способом передачі інформації.
3. Після відновлення роботи програмного забезпечення щодо ведення Єдиного реєстру операції, проведені в період ліквідації кризової ситуації, відображаються у відповідній базі даних.

7. Особливості роботи ВПС «Фінансовий світ» щодо обліку переказів у разі виникнення кризових ситуацій

1. У разі неможливості ведення операцій з переказу коштів в АПК ВПС «Фінансовий світ» обробка документів здійснюється відповідними органами ТОВ «Українська платіжна система» в локальному варіанті АПК ВПС «Фінансовий світ» або у ручному режимі у форматі файлів базданих або Excel.

2. Для забезпечення обробки документів в локальному варіанті АПК ВПС «Фінансовий світ» або у ручному режимі у форматі Excel здійснюється відновлення інформації за операціями, проведеними з початку року. Для цього використовуються бази даних за копіями, які зберігаються у офісі ТОВ «Українська платіжна система» (місто Київ, вулиця Межигірська 82А, корпус Б) сформовані на кінець попереднього місяця у вигляді резервних скопійованих файлів, до яких у ручному режимі на підставі оригіналів

документів вносяться зміни, що відбулися у поточному місяці. Бази даних уточненого масиву переказів разом із даними реєстру платежів у ВПС «Фінансовий світ» у вигляді послідовнозбережених архівних файлів зберігаються на оптичних носіях інформації у залізних сейфах у відповідних сховищах ВПС «Фінансовий світ».

3. Реєстри переказів за учасниками ВПС «Фінансовий світ» та повідомлення про зміни до них передаються між органами ТОВ «Українська платіжна система» та учасниками ВПС «Фінансовий світ» доступним способом передачі інформації.

4. Після відновлення роботи структурних підрозділів учасників ВПС «Фінансовий світ» та автоматизованої роботи АПК ВПС «Фінансовий світ» операції щодо обліку переказів, проведені в період ліквідації кризової ситуації, відображаються в базах даних на відповідних рахунках позабалансового обліку.

8. Особливості обліку та консолідації інформації за зобов'язаннями клієнтів засобами ВПС «Фінансовий світ» у разі виникнення кризових ситуацій

1. Органи ТОВ «Українська платіжна система» відповідно до законодавства у порядку, визначеному Правилами, після звірки наданих Реєстрів зобов'язань клієнтів та Реєстрів фінансових зобов'язань учасників, з інформацією про залишки переказів та інформацією про залишки неоплачених зобов'язань за переказами та фінансових зобов'язань у розрізі учасників ВПС «Фінансовий світ» обліковують зобов'язання клієнтів нештатним способом виконання операцій.

2. Органи ТОВ «Українська платіжна система» на підставі даних обліку узагальнюють інформацію щодо зобов'язань, які підлягають оплаті, і повідомляють про суми неоплачених фінансових зобов'язань за допомогою доступних засобів зв'язку у встановлений термін розрахункові банки ВПС «Фінансовий світ» для надання відповідної інформації клієнтам, учасникам ВПС «Фінансовий світ», Національному банку України, іншим уповноваженим органам, з метою прийняття ними управлінських рішень. У разі повної відсутності засобів зв'язку інформація узагальнюється щоденно та зберігається в ТОВ «Українська платіжна система». Після відновлення роботи засобів зв'язку інформація передається клієнтам, учасникам ВПС «Фінансовий світ», Національному банку України, іншим уповноваженим органам.

9. Особливості здійснення платежів з погашення та обслуговування фінансових зобов'язань ТОВ «Українська платіжна система» як платіжної організації ВПС «Фінансовий світ» у разі виникнення кризових ситуацій

1. У разі виникнення кризових ситуацій розрахункові банки ВПС «Фінансовий світ» доступним способом передачі інформації отримує від ТОВ «Українська платіжна система» реєстри платежів за зобов'язаннями у ВПС «Фінансовий світ», розпорядження та завірені у встановленому порядку копії підтвердних документів, що є підставою для здійснення платежів за переказами у ВПС «Фінансовий світ» згідно з законодавством.

2. Розрахункові банки на підставі реєстрів, отриманих від ТОВ «Українська платіжна система», нештатним способом виконання операцій складають пропозиції щодо розблокування грошових коштів ТОВ «Українська платіжна система» та учасників ВПС «Фінансовий світ» на відповідний період проведення платежів.

3. Бухгалтерія ТОВ «Українська платіжна система» здійснює перевірку розпоряджень та документів, наданих учасниками ВПС «Фінансовий світ» для здійснення платежів за заявами на переказ коштів клієнтами.

4. Генеральний директор ТОВ «Українська платіжна система» на підставі отриманих від бухгалтерії пропозицій щодо виконання реєстрів переказів у ВПС «Фінансовий світ», перевірених розпоряджень учасників ВПС «Фінансовий світ» нештатним способом виконання операцій готує, затверджує у встановленому порядку та надає розрахунковому банку розпорядження та відповідні документи для проведення платежів за реєстрами ВПС «Фінансовий світ».

10. Особливості здійснення видатків клієнтами та іншими клієнтами у разі виникнення кризових ситуацій

1. Органи ТОВ «Українська платіжна система» у разі виникнення кризових ситуацій відкривають в установах ПАТ БАНК «ТРАСТ» рахунки за рахунком 26500 "Кошти ТОВ «Українська платіжна система»".

2. ТОВ «Українська платіжна система» в межах сум, зазначених у заявках ВПС «Фінансовий світ», формує та затверджує в установленому порядку:

- розпорядження на підкріплення коштами з аналітичного рахунку;

- розпорядження на перерахування коштів з аналітичного рахунку на рахунок, відкритий на ім'я ВПС «Фінансовий світ» в установі банку за балансовим рахунком 26500 "Кошти ТОВ «Українська платіжна система»".

Розрахунковий банк – ПАТ БАНК «ТРАСТ» на підставі розпоряджень, сформованих ТОВ «Українська платіжна система» здійснює операції по перерахуванню коштів з аналітичного рахунку, відкритого за балансовим рахунком ТОВ «Українська платіжна система» на аналітичний рахунок ТОВ «Українська платіжна система» грошових коштів для виконання переказів на користь отримувачів або клієнтів, учасників ВПС «Фінансовий світ».

3. Бухгалтерія ТОВ «Українська платіжна система» кошти, що надійшли на рахунки ТОВ «Українська платіжна система», відображає на рахунку "Інші рахунки ТОВ «Українська платіжна система» в установах банків" і на суму зарахованих коштів відображає зобов'язання на рахунку "Зобов'язання перед ТОВ «Українська платіжна система» за переказами у ВПС «Фінансовий світ»".

4. Видатки клієнтів та інших клієнтів ВПС «Фінансовий світ» проводяться ТОВ «Українська платіжна система» з рахунку, відкритого на його ім'я у відділеннях ПАТ БАНК «ТРАСТ» за балансовим рахунком 26500 "Кошти ТОВ «Українська платіжна система»".

5. Для здійснення платежів з рахунків 26500 "Кошти ТОВ «Українська платіжна система»" бухгалтерія ТОВ «Українська платіжна система» на підставі платіжних доручень клієнтів та інших клієнтів та підтвердних документів, поданих відповідно до вимог Правил та цього Порядку, готує і підписує в установленому порядку платіжні доручення та подає до установи розрахункового банку для перерахування коштів за належністю.

6. Оплата рахунків за рахунок власних надходжень ТОВ «Українська платіжна система» проводяться бухгалтерією ТОВ «Українська платіжна система» після звірки з інформацією про залишки коштів на поточних рахунках ТОВ «Українська платіжна система», та про залишки неоплачених фінансових зобов'язань ТОВ «Українська платіжна система».

7. Оплата платежів з інших рахунків клієнтів та рахунків інших клієнтів за операціями переказу коштів у ВПС «Фінансовий світ» проводяться органами ТОВ «Українська платіжна система» на підставі реєстрів платіжних доручень після звірки з інформацією про залишки коштів на рахунках учасників ВПС «Фінансовий світ» відкритих у ПАТ БАНК «ТРАСТ».

11. Облік та складання звітності органів ТОВ «Українська платіжна система» у разі виникнення кризових ситуацій

1. Відділ бухгалтерського обліку ТОВ «Українська платіжна система» щоденно формує інформаційно-аналітичну базу АПК ВПС «Фінансовий світ» за операціями з клієнтами та одержувачами коштів, учасниками ВПС «Фінансовий світ», копії якої у вигляді файлів направляє на зберігання до резервних пунктів, що розташовані віддалено від структурних підрозділів ТОВ «Українська платіжна система», які є джерелом підвищеної небезпеки, крім того, копії інформаційно-аналітичної бази зберігаються у вигляді файлів на змінних оптичних носіях.

2. Відображення в обліку проведених операцій за переказами здійснюється у загальнозстановленому порядку, відповідно до вимог внутрішніх документів ТОВ «Українська платіжна система» та законодавства.

3. Після відновлення роботи в ТОВ «Українська платіжна система» в інформаційній системі АПК ВПС «Фінансовий світ» відображаються всі операції, проведені в період ліквідації кризової ситуації.

4. ТОВ «Українська платіжна система» у разі виникнення кризових ситуацій для формування звітності про виконання зобов'язань з переказу коштів використовує резервні копії інформаційно-аналітичної бази даних сформовану доступними засобами, за еталоном, що зберігається у сейфах ТОВ «Українська платіжна система».

5. У разі неможливості передачі оперативної інформації з використанням інформаційних систем ТОВ «Українська платіжна система», самостійні структурні підрозділи ТОВ «Українська платіжна система» та учасники ВПС «Фінансовий світ» використовують інформацію ВПС «Фінансовий світ», що була надана до ТОВ «Українська платіжна система» в останній робочий день (сума з наростаючим підсумком з початку року, залишки коштів на рахунках та ін.).